

Hvordan mindsker vi uligheden i sundhed?

Af Signild Vallgård

Informations Forlag, 2019, 69 sider, 49,95 kr.

I et let forståeligt sprog og med gode eksempler behandler professor Signild Vallgård i denne lille debatbog uligheden i sundhed med udgangspunkt i fire udfordringer. Den første er, at ulighedens omfang er stort, hvilket viser sig i blandt andet middelalderen, antal år ved godt helbred samt, at sygdom rammer hårdere blandt lavt uddannede end højtuddannede, da for eksempel funktionsevnetab er større, og mulighederne for at vende tilbage til arbejdsmarkedet er ringere.

Anden udfordring, der behandles i bogen, er, at der er tendens til udelukkende at se den ulighed, der rammer såkaldt ressourcetsvage borgere, hvilket ifølge Vallgård kan føre til, at problemet reduceres til den sårbare ansvar samt være stigmatiserende. Hun foreslår i stedet, at man også anskuer forskellene i samfundet som en gradient, hvor sundheden bliver gradvist bedre i få adfærdsnormer. Der redegøres for, hvorfor uligheden ikke kan reduceres til nogle menneskers uhensigtsmæssige sundhedsadfærd, men at en lang række faktorer spiller ind; arbejdsmiljø, vaner, socialt miljø, genetik, opvækst mm. I relation til dette stiller forfatteren sig også kritisk overfor brug af KRAM-faktorerne som redskab og sundhedsoplysning baseret på en antagelse om, at viden er afgørende i forhold til de sundhedsvalg, vi træffer. Ifølge forfatteren er sundhedsadfærd også et resultat af baggrund og de normer, man omgives af, hvilket eksemplificeres med at flere sosu-assistenters end akademikere ryger, men at akademikere til gengæld drikker mere alkohol.

Slutteligt præsenteres, hvorledes uligheden kan mindskes. Dette kræver, at bogens fjerde udfordring overvindes; nemlig at den politiske interesse for emnet, synes marginal. At bekæmpe uligheden i sundhed kræver, at både politikere, industri og arbejdsmarkedets parter ser opgaven som et kollektivt anliggende. Det bør blandt andet gøres ved at satse på børns sundhed, et sundere arbejdsmiljø for alle og bekæmpelse af tobak. Også i sundhedsvæsnets kan der gøres en indsats for, at dem, der tæller mest i sundhedsstatistikkerne (altså dem med kort uddannelse og enlige), bruger sundhedsvæsnets tilsvarende, samt at behandling ikke er påvirket af social status og evne til at gøre sine behov gældende.

Da Sundhedsminister Magnus Heunicke i oktober 2019 anmeldte denne bog, skrev han, at den burde være pligtlæsning for alle, der interesserer sig for ulighed i sundhed. Det kan jeg kun tilslutte mig. Faktisk er den relevant for alle, der arbejder med sundhed, og dermed også jordemødre, da den belyser en vigtig sundhedsudfordring på nuanceret vis. Samtidig udfordrer bogen dele af den (måske uhensigtsmæssige) tilgang, der hersker i både den offentlige debat, sundhedspolitikken og vores kliniske hverdag.

Anmelder Julia Kadin Funge, jordemoder

Akutte gynækologiske og obstetriske tilstande

Af Anne Gjesing Høj Eggers, Iben Katinka

Greiber, Mette Elkjær Madsen, Christina

Louise Rasmussen, Karen Vindfeld

FADL's Forlag, 2018, 326 sider, 399,95 kr.

Bogen er en af de kendte såkaldte 'kittelbøger' fra FADL's forlag, der er beregnet til at have ved hånden i klinikken. Det er første gang, der udkommer en kittelbog med akutte gynækologiske og obstetriske tilstande, men begrebet 'kittelbog' har eksisteret i over 30 år, og har især henvendt sig til medicinstuderende og nyuddannede læger. Bogen er godt og overskueligt bygget op i tre hovedkapitler, der behandler hhv. gynækologien, obstetriske tilstande og fødslen. Der er forklarende baggrund til hvert kapitel med overskuelige tabeller, figurer og illustrationer, der sammenfatter det enkelte kapitel fint. Bogen er mest anvendelig, når man har et godt basalt kendskab til gynækologi og obstetrik i forvejen, og henvender sig dermed ikke til lægmand. Selvom det er et opslagsværk, føler man alligevel, man kommer langt omkring, og den giver brugeren hurtigt og tilgængelig information på det akutte område. Alle kapitler er gennemlæst og revideret af speciallæger indenfor gynækologi og obstetrik. Bogen er up-to-date med de nyeste guidelines, selvom det jo er uundgåeligt, at disse forældes indenfor relativt kort tid. Bogen henvender sig primært til medicinstuderende, der skal i klinik på gynækologisk eller obstetriske afdeling eller til yngre læger, der skal i KBU.

Som jordemoderstuderende eller nyuddannet jordemoder kan dele af bogen give en kort kvik opfriskning på det, man har glemt. Som opslagsværk i klinikken vil man hurtigt føle en manglende brugbarhed i praksis, hvor man nok ville vende sig mere mod afdelingens vejledninger og retningslinjer. Dele af bogen kan dog for en jordemoderstuderende, der har snuset til første praktik, være et inspirerende afsæt til den patologiske del af obstetrikken.

Som afdelingsjordemoder har jeg afprøvet bogen i klinikken. Den er nem at slå op i, og man finder hurtigt det afsnit, der er relevant. Også når der er travlt. Men den vil aldrig kunne erstatte de faglige vejledninger, hvilket nok heller ikke har været forfatterens intentioner.

Anmelder

Linda Krogsøe Holmberg, jordemoder

klumme

Karen Sloth Sig blev uddannet jordemoder i 2018 og arbejder på Hospitalsenheden Vest